

Незримото правителство и сега още се усмихва при въспоминанието за казашкото кланіе, за шляхетското своевѣлие, за иезуитската инквизиция, за русинскитѣ и католическитѣ игри на Жижка и Валленштейна, за веселбитѣ съ дахитѣ и спахитѣ въ Милошево, за турското угошение въ Латошево—чибукъ, кафе и кланяния, послѣ затворъ и ешафотъ. — за варшавскитѣ моления и процесии, за черногорскитѣ и морлакскитѣ милванія. Въ Свишовъ и подъ Балканската Шипка сжщо работата не отиваше злѣ; трѣбва само тя да се поведе по-широко, за да се получи нѣщо по-добро. Невидимото правителство съжеляваше, защо у него нѣма Милошъ сръбскій или Алия арнаутскій. Той обърна поглѣдътъ си къмъ своитѣ вѣйводи: Димлията е стѣпенъ и полуилянъ, Филипъ не иска да воюва, а да тргува и да дава пари подъ лихва, а Кучийтъ Спнъ — Хитю Оглу—билъ е и си е хайдутинъ и никога нѣма да стане юнакъ. Спомниси то за Хаджи Димитра Асѣновъ. Никого той не остави между живитѣ — щѣше да бжде той у меня Милошъ Сръбскій! Невидимото правителство заплака. О! то бѣхъ най-умилителнитѣ сълзи, каквито би могълъ да заслужи нѣкога богатирия на възстаніето, защото тѣхъ ги пролѣ невидимото правителство. И сто то впушава на комитетитѣ за да се труди всѣки както разбира, старийтъ по-старо му, младийтъ по-ново му.

Така се и вършаше. Всичкитѣ се успокоиха, покоряваха се, покориха се на прѣдначението, на волята Божия, на порѣдка на работитѣ; но пропагандата се распълзя по цѣлата страна. Пловдивскійтъ комитетъ, който хитро се подслони подъ крилото на Високата Порта, замисли да съедини въ българската църква живота на народний духъ и врѣменнитѣ мѣрки за повдиганіето народността на крака. Той истрѣгна отъ Гърцитѣ българскитѣ грошове и ги тури въ своя джебъ, заграби въ своитѣ рѣцѣ управлението на училищното дѣло, стумѣ искусно да раскъса тѣсната свръзка, която съединяваше грѣцкійтъ патриархъ съ Високата Порта, и подъ защитата на църквата стана видимъ за всички,